

2 iyul 2019-cu il

Azərbaycanın ərazi bütövlüyü həll olunma ərəfəsindədir

İlham Əliyev : “Gün gələcək ki, bizim bayrağımız Şuşada da qaldırılacaq”

Bu, bir faktdır ki, Azərbaycan xalqı 200 il ərzində məkrli və qəddar düşmən olan ermənilərdən xainlik və satqınlıq görüb. Bu ərazilərdə bir sıra dövlətlərin maraqlarına uyğun gəlmiş üçün möhkəmlənən ermənilər ərazilərimizə göz dikib, himayədarlarının dəstəyi ilə kütləvi qətləmlər, soyqırımı aktları həyata keçiriblər. Bu siyasət ötən əsrin 90-cı illərindən daha geniş xarakter almağa başlamışdır. Rusiyanın vassalı rolunda çıxış edən Ayaz Mütəllibovun devrilməsi ilə hakimiyyəti zəbt edən AXC- Müsavat cütlüyü səhv, yanlış siyasəti ilə ölkə daxilində ciddi problemlər yaratmaqla yanaşı, cəbhədə Ermənistan tərəfindən torpaqlarımızın işğal edilməsinə rəvac verdilər.

Nəticədə Dağlıq Qarabağ bölgəsinin (4,4 min km?) hüduqlarından kənarında yerləşən və onun ərazisindən 4 dəfə böyük olan Kəlbəcər, Ağdam, Füzuli, Cəbrayıl, Qubadlı və Zəngilan rayonları Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edildi. Bütün bu ərazilər ermənilər tərəfindən etnik təmizləməyə məruz qalmışdır. Belə ki, Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindən 1 milyondan çox əhali öz torpağında qaçqın vəziyyətinə düşdü. İşğal nəticəsində 900-ə yaxın yaşayış məntəqəsi dağıdılmış, talan edilmiş və yandırılmışdır. Hazırda Azərbaycan ərazisinin 20 %-dən çox (17 min km?) hissəsi Ermənistan silahlı qüvvələrinin işğalı altındadır. 1988-1993-cü illərdə Ermənistanın hərbi təcavüzü nəticəsində, 20 000 nəfər azərbaycanlı həlak olmuş, 100 000 nəfərdən çoxu yaranmış, 50000 nəfər isə müxtəlif dərəcəli xəsarət alaraq əlil olmuşdur. Munaqişə dövründə 4853 nəfər itkin düşmüş, onlardan 1357 nəfəri əsirlikdən azad edilmiş, 783 nəfəri isə hələ də Ermənistanda əsirlikdədir. Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsinin məlumatına görə, 439 nəfər əsirlikdə ölmüşdür.

Horadizin azad edilməsindən Lələtəpəyə gedən yol

Erməni terrorçularının Azərbaycanın ərazilərini işğal edib, insanları qəddarcasına məhv etmələrinin qarşısı yalnız Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin xalqımızın çağırışı ilə hakimiyyətə gəlişindən sonra alındı. Azərbaycan Ordusu Dahi Öndərimiz Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında 1994-cü il yanvarın 5-də və 6-na keçən gecə keçirdiyi uğurlu əməliyyatla, Horadiz qəsəbəsi də daxil olmaqla, Füzuli rayonunun 21, Cəbrayıl rayonunun isə 1 yaşayış məntəqəsini erməni işğalçılarından azad edib. Horadiz əməliyyatı 1993-cü ilin dekabrından başlayıb, 1994-cü ilin 6 yanvar tarixinə kimi davam edib. O zaman Azərbaycan Milli Ordusu Horadizi işğaldan azad edərək, qəsəbədə asılmış erməni bayrağını ayaqlar altına atdı. Ağır faciələrə, məşəqqətlərə düşərəcəyini anlayan ermənilər himayədarlarını vasitəçiminnetçi rolunda meydana çıxarmaqla, 1994-cü ilin mayın 12-də cəbhədə atəşkəsə nail olundu. Atəşkəsin elan olunması munaqişənin həlli demək deyildi, sadəcə olaraq, tərəflər hərbi əməliyyatları dayandırmaqla beynəlxalq təşkilatlara, xüsusilə də, munaqişə ilə birbaşa məşğul olan ATƏT-in Minsk Qrupuna munaqişənin tənzimlənməsi ilə bağlı operativ işləməsinə şərait yaratmış ol-

dular. Munaqişənin danışıqlar yolu ilə nizamlanması təşəbbüsünə başladığı andan keçən dövrdə Ermənistanın təcavüzkar əməllərindən əl çəkməməsinə baxmayaraq, ATƏT danışıqlar prosesini gücləndirməyə səy göstərirdi. 1994-cü ilin 6 dekabr tarixində keçirilən ATƏT-in Budapeşt sammitinə, əsasən, Minsk konfransı həmsədrələrinin institutu (əvvəlcə Rusiya və Finlandiya, 1997-ci ildən isə Fransa, Rusiya və ABŞ) yaradıldı. Cəbhədə atəşkəsə nail olduqdan sonra Azərbaycanda, bütün sahələrdə olduğu kimi, həm də ordu quruculuğunda geniş və hərtərəfli işlər görülməyə başlandı.

Beynəlxalq aləm erməni yalanlarının iç üzünü daha aydın görür və tanıyır

Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ munaqişəsinin həlli istiqamətində Azərbaycanın apardığı siyasət ardıcıl və dəyişməzdir. Görülən işlər və həyata keçirilən beynəlxalq siyasət nəticəsində, son illərdə Ermənistanın təcavüzkar siması beynəlxalq aləmdə ifşa olunmaqda davam edir. İndi beynəlxalq aləm erməni yalanlarının iç üzünü daha aydın görür və tanıyır. Ermənistanın iç üzünün tanınması bu ölkənin hərbi xuntasının həm də ifşası deməkdir. Avropa Parlamenti və NATO-nun Zirvə toplantılarında qəbul olunan qərarlarda, birmənalı şəkildə, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü dəstəklənir və işğala son qoyulması bildirilir. NATO-nun 1994-cü il Brüsseldə, 2006-cı ildə Riqada, 2008-ci ildə Buxarestdə, 2009-u ildə Strasburq və Dehldə keçirilən Zirvə toplantılarında olduğu kimi, 2010-cu il noyabrın 19-20-də Lissabonda keçirilən Zirvə toplantısında qəbul edilən Yekun Bəyannamənin 35-ci maddəsində də NATO Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, müstəqilliyi və suverenliyini tanıdığını bir daha təsdiq etməklə yanaşı, sənəddə Alyansın Cənubi Qafqaz və Moldovada munaqişələrin hələ də davam etməsindən narahət olduğu bildirilir və bütün tərəfləri bu məsələlərdə konstruktivlik, eləcə də siyasi iradə nümayiş etdirərək, bu munaqişələri sülh yolu ilə həll etməyə, hazırda gedən danışıqlara hörmətlə yanaşmaqla, bütün tərəflərdən regional sabitliyi və təhlükəsizliyi poza biləcək addımlardan çəkinməyə çağırılır. Azərbaycanın 2012-2013-cü illər üçün BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü seçilməsi və ardıcıl olaraq, ölkəmizdə qlobal miqyaslı idman və mədəniyyət tədbirlərinin keçirilməsi Azərbaycanın dünyada yerinin və rolunun möhkəmlənməsinə təkan olmaqla, Dağlıq Qarabağın Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll olunmasına imkanlar yaradıb. Azərbaycanın Xarici İşlər naziri Elmar Məmmədov “Nezavisimaya qazeta”da dərc olunan məqaləsində qeyd edib ki, Azərbaycanın mövqeyi ondan ibarətdir ki, BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinin icrası yolu ilə respublikanın suverenliyi və sərhədləri beynəlxalq səviyyədə tanınsin: “Bu, Dağlıq Qarabağın azərbaycanlı və erməni icmalarının dinc və təhlükəsizlik mövcudluğunu təmin etməyə imkan verəcək. Sülh, çiçəklənmə və əməkdaşlıq şəraitində hər iki icma bölgənin cari və gələcək məsələlərini birgə həll edə biləcək və bu, Ermənistanla Azərbaycan arasında mehriban qonşuluq münasibətlərinin, eləcə də regionda sülhün və təhlükəsizliyin bərqərar olunması üçün əsas verəcək”. E.Məmmədov əlavə edib ki, munaqişənin tez bir zamanda həlli üçün ciddi işlər görülməli və bununla da, danışıqların imitasiyasına yox, real danışıqlar prosesinə start verilməlidir.

Qələbə xəbəri uzaqda deyil

Təbii ki, Ermənistan sülh yolu ilə Dağlıq Qarabağ munaqişəsinin həllində ortaq mövqeyə gəlməyə, o zaman sözü Ali Baş Komandan İlham Əliyevin əmri ilə dünyanın ən güclü ordularından olan Azərbaycan Ordusu deyəcək. Necə ki, ordumuz 2016-cı ilin aprel döyüşlərində Ermənistan ordusunu məhv etməklə Lələ Təpədə üç rəngli bayrağımızın dalğalanmasını təmin etməklə, hərbi tarixinə qələbə zəfərini yazdı. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev aprel döyüşlərinə xüsusi önəm verərək, onu şanlı tariximiz adlandırmışdır: “Aprel döyüşləri bizim böyük hərbi qələbəmizdir. Uzun illər Ermənistan öz ordusu haqqında miflər yaradırdı, uydurmalar irəli sürürdü ki, guya bunların yenilməz ordusu var. Aprel döyüşləri göstərdi ki, kimin ordusu yenilməzdir”.

Qələbə xəbəri uzaqda deyil

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev onu da bildirib: “Məhz aprel döyüşlərindən sonra Ermənistanın müdafiə naziri başda olmaqla, bir çox yüksək vəzifəli hərbiçilər öz vəzifələrindən kənarlaşdırıldı. Bu, aprel döyüşlərinin nəticəsi idi. Bizim əsgərlərimiz və zabitlərimiz qəhrəmanlıq göstərdilər. Biz şəhidlər də verdik. Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin. Ancaq torpağımızı qoruduq, torpaq-

larımızın bir hissəsini işğalçılardan azad etdik. Aprel döyüşləri hərbi kitablara salınmalıdır. Azərbaycan Ordusu həm hərbi peşəkarlıq, həm qəhrəmanlıq göstərmişdir”.

Aprel döyüşləri, ilk növbədə, Ermənistan dövlətini, cəmiyyətini sarsıtdı və onlara ağır zərbə vurdu. Ermənistanda yalandan formalaşdırılmış “məğlubedilməz ordu” mifini heçə döndərdi. Düz, dörd günün içində, işğalçılar xaricdəki havadarlarının ayaqlarına düşdülər ki, Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin zəfər yürüşünün qarşısı alınsın. Yenidən atəşkəsə nail olmaq üçün elə də uzağa getməyərək, həmin vaxtlar Serj Sarkisyan rejiminin və separatçı “DQR” rəhbərliyinin xarici ölkələrlə apardığı danışıqları xatırlamaq kifayət edər. Yəni bütün bunlar, bir daha sübut etdi ki, “erməni ordusu” əfsanəsi, əslində, sabun köpüyündən başqa bir şey deyilmiş. “Tərəflər “dördgünlük” müharibə adlandırdığı, 2016-cı ilin 1-4 aprelində baş vermiş hərbi qarşıdurmadan düzgün nəticələr çıxarmadı”. Bu qənaətə Londondakı LINKS Analitika Mərkəzinin rəhbəri, Dağlıq Qarabağ munaqişəsinin sülh yolu ilə həllini dəstəkləyən Avropa İttifaqının təşəbbüsü - EPNK Konsorsiumuna daxil olan təşkilatın eksperti Dennis Sammut gəlib. “CommonSpace.eu” saytında dərc edilən məqaləsində müəllif qeyd edir ki, hazırda munaqişə tərəfləri - Azərbaycan və Ermənistan munaqişəsinin sülh yolu ilə həlli variantına ciddi yanaşmalıdır. Sammut yazır ki, Ermənistanın Dağlıq Qarabağ işğal altında saxlanması uğursuzluqdur. Dünyanın heç bir ölkəsi heç vaxt davam edən erməni işğalına dəstəyini göstərməyib, Azərbaycanın bu itki ilə razılaşması ehtimalı isə sıfıra bərabərdir. D.Sammut hesab edir ki, hazırda beynəlxalq ictimaiyyət Dağlıq Qarabağ munaqişəsinin həllinə öz töhfəsini verməlidir: “Bunun Dağlıq Qarabağın gələcək statusu ilə bağlı kreativ ideyanın işlənilməsi-hazırlanması ilə etmək mümkündür. Prosesin sonunda Dağlıq Qarabağın statusu sülh yolu ilə həll olunması məsələsi dayansa da, lakin bu, ümumi konsepsiyanın işlənilməsi-hazırlanmasını dayandırmamalıdır”. Növbəti aprel döyüşləri təkrarlansa, bu, Ermənistanın, bir dövlət olaraq, mövcudluğunun sonu ola bilər. Çünki müharibə başlayacağı təqdirdə, Azərbaycan Ordusu tam hərbi üstünlüyə malikdir. Bu üstünlük tək hərbi texnika ilə tamamlanmır. Artilleriya və raket sistemlərinin də müasirliyi və sayı ölkəmizin keyrindədir. Bunu erməni siyasətçiləri deyil, eləcə də onların havadarları olan xarici erməni təşkilatları və siyasətçiləri də təsdiqləyir və açıqlamalarında bunu etiraf edirlər. Bu baxımdan demək olar ki, işğal altında olan ərazilərimizin azad edilməsi günü uzaqda deyil. Qətiyyətli və inamlı olmağı bizə Ulu Öndərimiz Heydər Əliyev öyrətdi. Bu əminliyi Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Cocuq Mərcanlıda söylədiyi tarixi fikirdə möhkəmləndirir: “Bu gün Lələ Təpədə və işğaldan azad edilmiş digər torpaqlarda Azərbaycan bayrağı dalğalanır. Gün gələcək ki, bizim bayrağımız Şuşada da qaldırılacaq”.

RƏFİQƏ KAMALQIZI

Yazı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun 22 iyul - Azərbaycan Milli Mətbuatının yaranmasının 144-cü ildönümü ilə əlaqədar keçirdiyi fərdi jurnalist yazıları müsabiqəsinə